

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, NYOMDA
BRASSÓ, KAPU-ÚCCA 64-66. SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 177 és
677 SZÁM - KIADÓHIVATAL 82 és 677 SZÁMELŐFIZETÉSI DIJAK: Brassóban egy hóra 52 lej
negyedévre 140, félévre 270, egy évre 500 és 10 lej kézbesítési
díj. - Vidékre postai küldéssel 60, 170, 320 és 600 lej
Külföldre negyedévre 250, félévre 500, egész évre 800 lejFOSZERKESZTŐ
SZELE BÉLA dr.HÍRDETÉSEKET Brassó kivételével kizárólag a PUBLI-
CITÁTOR BUKAREST, Strada Berthelot No. 1, vagy annak
fiókjai vesznek fel. APRÓHÍRDETÉSEK közvetlenül a kiadóba
küldendők vagy bármelyik bizományosunk útján is feladhatók

Magyar ujságírók

autón a Jancu Avram-ünnepség színhe-
lyére készültek. Tudósítást akartak küldé-
ni lapjuknak a románság nagy nemzeti
manifestációjáról. Lojalitás az ünneplők
és kötelességérzet a hivatás iránt volt
ebben a szándékban. Csak jóindulat, ro-
konérzés, hatósági előzékenység és támo-
gató készség fogadhatta őket. Ha a lo-
gika, az okosság, a méltányosság, a meg-
értés diktálta volna mindenkinek a ma-
gatartását. De megfordítva történt. Ki-
csínyes elfogultság, megfontolatlan hatal-
maskodás, az ünnep jellegének és az uj-
ságírói hivatásnak tökéletes félreismerése
akadályt, zavart, bosszúságot és kiábrán-
dító csalódást támasztott.

Egy főhadnagy, aki autóparancsnoki
minőségben szerepelt, feltartotta a kisebb
ségi ujságírókat, s nemcsak nem engedte
őket - prefektek, miniszterek interven-
ciója ellenére - az ünnepség színhelyé-
re, hanem még tulajdon gépkocsijukat
is, amivel utaztak, lefoglalta.

A Brassói Lapok kiküldött munka-
társa is azok közt volt, akiket nem bocsá-
tottak a Jancu Avram-ünnepélyre, azaz
nem bocsátott egy főhadnagy, egy autó-
parancsnok, holott egészen bizonyos,
hogy őfelségétől lefelé bárki a résztvevők
közül nemcsak odaengedte volna a kisebb
ségi hírlapírókat, de szívesen is látta
volna őket.

Hiszen magyar ujságíróknak, bármennyi
nyí tisztelettel, s kegyelettel volna is el-
telve a történelem markáns alakjai és
korszakos mozgalmait iránt, hasonló ün-
nepségen csak a legnagyobb önmegtaga-
dással, csupán kötelességérzetből és igazi
békevágytól áthatva lehet résztvennie.
Lelke viharát, kínzó emlékezeit, nagy
ellenmondásait kell a jelen parancsából, a
jövő szolgálatából elcsillapítania, hogy a
hírlapíró tárgyilagosságával és hűségével
adja vissza a nagy ünnepi esemény képét.

A Brassói Lapok az egész romániai
sajtóban elsők és egyetlenül adott
nagyérdekű részletes riportot a Jancu-
ünnep előkészületeiről. Vezetőcikkében
olyképp méltatta Jancu történelmi alak-
ját, hogy az aradi liberális Tribuna Noua
írja: »Még a Brassói Lapok is szép és
viszonylag objektív vezércikket írt. Ime,
ez az ut, amelyen haladnunk kell.«

Nos, még egyik belső munkatársunkat
az ünnepség színhelyére is elküldtük,
hogy »ezen az uton« tovább haladjunk.

Keressük a közeledést, s meg akarjuk
találni és gyanu, félreértés, rosszindulat
ellenére folytatjuk munkánkat. És az autó
parancsnok urak ellenére is, az elfogult
ság és rosszakarát pergőtüzében is, tovább
próbáljuk leépíteni a kölcsönös megértés
aranyhidjának pilléreit.

A körösbányai tilalom és autórekvir-
álás után az lenne a logikus, hogy ma-
gyar ujság egyetlen román ünnepségről,
kulturális mozgalomról, akcióról ne ve-
gyen tudomást. De a hibát hibával, a
rosszat rosszal, dacos inzultust inzul-
táló daccal viszonozni méltatlan volna a
magyar sajtóhoz és vállalt hivatásához.

A megtörtént sérelem miatt pedig
nem nekünk, hanem az ünneplő román-
ságnak van oka méltatlankodnia.

Macdonald és Herriot új formában fel akarják támasztani az osztrák-magyar monarchiát

**A német kérdés elintézése után a dunai államok kibékítésére kerül a sor
Benes csehszlovák külügyminisztert meghívják Genfbe, a népszövetség
főtitkárának, hogy megteremtse az utódállamok blokkját - Mit főznek az
európai politika konyhájában?**

BÉCS. (Saját tudósítónktól.) Csütörtökön megtörtént a kisantant ugynevezett pótkonferenciája. A cseh és jugoszláv külügyminiszterek laibachi találkozását a Pasics-kormány bukása tette szükségessé. Az imperialista Nincics utódjául a szürke Marinkovics lett az SHS. királyság külügyminisztere. Az új Davidovics-kormány belpolitikailag homlokegyenest ellenkező elveket vall, mint a megbuktatott Pasics miniszterium. Benes cseh külügyminiszter sietett tehát még a népszövetség szeptemberi ülésezése előtt találkozni Marinkovicsal, tájékozódni az új jugoszláv kormány külpolitikai programjáról és szükség esetén gyorsan új megállapodásokat létesíteni, nehogy a népszövetség szeptemberi konferenciáján akár cseh, akár jugoszláv részről olyan kisiklások történjenek, amelyek az egész világ előtt dokumentálnák a kisantant bomlását. A laibachi találkozóról a prágai és belgrádi sajtóirodák azonosan lakónikus, semmitmondó jelentéseket adtak ki. A kommunikéből hiányzott az, hogy tulajdonképpen mi is történt Laibachban, csak annak megállapítására szorítkoztak, hogy a külügyminiszterek mindenben egyetértenek. A Brassói Lapok bécsi tudósítójának azonban módjában van részletesen beszámolnia a lehető legjobb forrásból nyert értesülései alapján, hogy miként zajlott le Benes és Marinkovics miniszterek tárgyalása?

Jugoszlávia módosítani készül eddiggi szerződéseit

Benes mindenekelőtt megkérdezte jugoszláv kollegáját, hogy vajjon a Davidovics-kormány kötelezőnek ismeri-e el magára nézve a Pasics-Nincics-kabinet megállapodásait? Marinkovics erre azt felelte, hogy, kormánya külpolitikai vonatkozásban a jogfolytonosság elvének alapján áll és ezért minden szerződést elismer és be akar tartani. Másrészt azonban kétségtelen, hogy igen sok megállapodás ma már olyan nagy hátrányt jelent Jugoszláviára nézve, hogy revíziójuk feltétlenül szükséges. A belgrádi kormány azonban nem gondol arra, hogy ezeket a megállapodásokat a többi szerződő felek meghallgatása és beleegyezése nélkül egyoldalúan negligálja, illetőleg azok teljesítése alól kivonja magát. Ezért szükséges, hogy az ugynevezett kisantant kormányai újabb konferenciát tartsanak és ezen fontolják meg, melyek azok a megállapodások, amelyek ma már az egyik, vagy más tagállamra nézve hátrányt jelentenek és mik azok a problémák, amelyeket új megállapodások esetén tekintetbe kell venni? Végül kijelentette Marinkovics, hogy mindezeket csak általánosságban mondja, ez alkalommal nincsen módjában külön utalni azokra a részletekre, amelyeknek módosítását a belgrádi kormány szükségesnek tartja.

Benes külügyminiszter válaszában mindenek előtt elismerését fejezte ki Marinkovicsnak és a belgrádi kormány-
nak azokért az őszinte fejtegetésekért, a melyeket a jugoszláv külügyminiszter tett és amelyek alkalmasak annak az atmoszférának megteremtésére, amely lehetővé fogja tenni a további együttműködés új alapjainak lerakását. Ezután utalt arra, hogy a maga részéről is szükségesnek tartja a kisantant államok egymás közötti viszonyának újra való rendezését, evvel azonban az európai politika jelenlegi alakulása miatt várni kell.

Európát mostan a német kérdés dominálja és ennek megoldása előtt semmit sem lehet csinálni, hiszen kétségtelen, hogy a német-francia-angol megegyezés hatást fog gyakorolni az európai politika összes kérdéseire.

Benes a népszövetség főtitkára

Benes a továbbiakban elmondotta, hogy Macdonald és Herriot a német probléma megoldása után a dunai államok ügyeit szeretnék rendezni. Benes mértékadó angol és francia személyiségek felhívították, hogy költözködjék Genfbe és vállalja el a népszövetség főtitkári állását, mivel vele együtt, illetőleg az ő tapasztalatainak és szolgálatainak igénybevételével akarják Herriot és Macdonald megteremteti a dunai államok békéjét. Benes hajlandó is a népszövetség főtitkári tisztségének elvállalására, azonban itt is be akarja előbb várni a német reparációs kérdés rendezését.

A maga részéről kifejezést adott reményének, hogy a tél elejére, legkésőbb derekára a helyzet már annyira tisztázódik, hogy új misszióját megkezdheti. Ekkor, legkésőbb az év végéig, lemond a cseh külügyminiszterségről és Genfbe költözik, hogy ott átvegye új állását.

Még nincsenek végleges tervek

Ami Herriot és Macdonald terveit illeti, ezek még nem alakultak ki teljesen, a francia és angol miniszterelnökök és tanácsadók még ma sincsenek tisztában, miként lehetne a Duna mentén a normális állapotokat visszaállítani, azonban nagy hibának tartják a Duna medencéjének jelenlegi tagozódottságát és valamilyen formában újra meg akarják csinálni a régi osztrák-magyar monarchiát. Természetesen nem gondolnak arra, hogy Bécs kormányozzon egy 60 millió lakósu új birodalmat, a békeszerződések által elismert független államok szuverenitását sem akarják csorbitani, azonban anarchiának minősítik azt, hogy az egyes államok gazdaságpolitikájukkal kontrakarirozzák egymás intézkedéseit és általában ellensé-

**A lej Zürichben
nyitáskor 2.60**

ges gyanakvással viseltetnek egymással szemben.

Feltétlen szükség van az utódállamok együttműködésére

Okvetlenül szükségesnek tartják, hogy Ausztria, Csehszlovákia, Magyarország, Románia, Jugoszlávia és Bulgária egyenrangú szerződéses partnerként szövetségre lépjenek egymással és bizonyos ügyeket közösen intézzenek. Így például a fegyverkezés mértékét paritásosan állapítsák meg és főként a gazdasági kérdésekben legyenek egymásra tekintettel. Egy ilyen blokk teljesen pótolni tudná a régi monarchia egyetlen jó oldalát, gazdasági egységét és lehetővé tenné a Duna medencéjének újjáépítését és felvirágzását.

Benes a terv mellett van

Benes a maga részéről örömet áll Herriot és Macdonald rendelkezésére és reméli, hogy Marinkovics is elvben ugyan ezen az állásponton van. Eppen ez az oka azonban annak, hogy jelenleg nem szabad a státus-quot bolygatni és a népszövetség szeptemberi konferenciáján a kisantantnak egységes képet kell mutatni. Hiszen a vázolt terv megvalósítása illuzoriussá tenné a kisantantnak, mint külön államalakulatnak további fennmaradását.

Duca és Benes helyeslik ezt a programot

Marinkovics sietett biztosítani Benest, hogy teljesen osztja véleményét és az átmeneti időre a várakozás álláspontjára helyezkedve a kisantant-szerződés lelkületes betartásával támogatni fogja Benes akcióját.

E szenzációs eszmecsere eredményeként születtek meg a lalbach-i konferenciáról szóló ismeretes belgrádi és prágai kommunikék: a külügyminiszterek között teljes az egyetértés. Ducával, aki Benes elutazása után érkezett Lalbachba, Marinkovic másnap ismertette Benes fejtetéseit, amelyeket a román külügyminiszter is tudomásul vett. Szemere Pál.

Magyar újságírókat nem engedték a Jancu ünnepségre Egy főhadnagy feltartotta az autójukat és elrekvirálta.

BRASSÓ, szept. 1. A Brassói Lapok egyik belső munkatársa, aki a szerkesztőség megbízása alapján Aradról Csebére készült, hogy a Jancu Avram-ünnepségről lapunknak részletes tudósítást küldjön, Baia de Crisről (Körösbánya) az alábbi táviratot küldte:

Baia de Cris, aug. 31. Váratlan momentum megakadályozta, hogy a kisebbségi lapok képviselői beszámoljanak a Jancu-ünnepélyről.

Tíz kisebbségi lap képviselői Aradról autót Körösbányára értek, ahol Gritta királyi biztos utasítást adott, hogy az újságírókat tovább engedjék az ünnepség színhelyére, de az autópárancsnok főhadnagy, Gritta utasítását negligálva, a kisebbségi újságíróktól a továbbutazás engedélyét megtagadta, az autót elrekvirálta és még kijelentette, hogy meghívó hiányában a kisebbségi hírlapíróknak semmi keresnivalójuk sincs az ünnepélyen.

E tilalommal szemben Gritta, majd Robu aradi polgármester, Georgescu belügyi vezérfelügyelő, sőt Lepadatu miniszter is erőlyesen interveniáltak, de eredménytelenül. A főhadnagy az autó kiszolgáltatását megtagadta.

A hírlapok ennek dacára teljesíteni akarták kötelességüket, de a katonaság felsőbb utasításra megakadályozta szabad mozgásukat, mire a sajtó képviselői elhagyták az ünnepség színhelyét.

A tiszték indolenciájáról a kisebbségi lapok képviselői jelentést tettek Lepadatu miniszternek és bejelentették neki távozásukat.

A lapok képviselői az esetet táviratilag jelentették a központi sajtószervezetnek is és intézkedést kértek arra nézve, hogy a kisebbségi lapok az ünnepségről egyáltalán ne adjanak beszámolót.

Baloldaliak előretörésére figyelmeztet Nagyatádi

A földművelésügyi miniszter beszéde a hősök emlékünnepe

BUDAPEST. A hősök emlékszoberának ünnepélyét tegnap tartották meg, a melyen a kormányzó, a honvédelmi, a kultuszminiszter és Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter, valamint a kiscgazdapárt vezetőseje jelentek meg. Az ünnepély utáni banketten Nagyatádi a hozzája intézett üdvözlésekre válaszolva először a kiscgazdapárt politikai szerepét és célját fejtette ki, hangsúlyozva, hogy nem folytatnak osztálypolitikát, mert bárhol történik változás az rendszerint balfelétörténik. Figyelmeztette a magyar közvéleményt, hogy a kiscgazdapárt mindent megtegyen a magyar társadalom minden rétegének az országot megmentő munkában való egységesítésére. Ha vannak, akik megakarják bontani az összetartást — mondotta — és ha a megbontás sikerülne, s ha a kiscgazdapárt azt látná, hogy az ország érdekeit nem tudja a kitűzött uton szolgálni, meg van az eszköze arra is, hogy önállóan keresse eredetileg kitűzött célját.

A földreform kérdésére áttérve Nagyatádi hangsúlyozta, hogy a szegény népet és a háború áldozatait akarja földhöz juttatni. Kéri a magyar társadalom minden rétegét, hogy igyekezzenek a kérdést közmegegyezésre mielőbb megoldani, mert később más formában kerülhet ez az ügy megoldásra, amit sokan megbánnak azok közül, akik ma a reformot megakadályozzák.

Akik sokallják, hogy a kormányban van egy kiscgazda miniszter, megérhetik, hogy esetleg csupa munkás miniszter lesz az országban. Vigyázzanak ezek az

emberek, nyissák jól ki szemüket és nézzék Európa helyzetét.

Az egyik részről azt hangoztatják, hogy az urakkal dolgozom, másrésztől azt panaszolják, hogy el akarom venni a földet. Ezzel szemben az igazság az én politikai barátaim részén van, mert a mi politikánk a nemzet minden erejét akarja felhasználni. Ez marad továbbra is politikám, s ezt folytatom míg csak engedek, ha nem, akkor tudjuk, hol a helyünk. Remélem a józan ész megítélésének fognak engedni, felül kell kerekedni a pártoskodáson és akkor megérem és az utánam jövők is megértik, hogy ki tudjuk vezetni a nemzetet a súlyos helyzetéből.

A minisztert beszéde után percekig ünnepelték, majd Berky Gyula egységes párti képviselő hangsúlyozta, hogy az utóbbi napok politikai eseményei megakarták bontani annak az erős tábornak az egységét, mely Bethlent és Nagyatádi követi. Tulajdonképpen — mondotta — a szélső jobb és szélső bal oldal között a hatalomért folyik a küzdelem és ezek nem törődnek a nemzet érdekeivel. Megjelenésükkel dokumentálni akarják, hogy valamennyien azonosítják magukat Nagyatádival és bíznak meggyőződése tisztaságában és egyéni becsületességében.

Schandl Károly földművelésügyi államtitkár rámutatott arra, hogy az ország jövője a földművelő nép erősségétől függ és az országot Bethlen és Nagyatádi összefogása mentheti meg. Kéri Nagyatádi, ne csüggedjen, mert az ország bízal ma mögötte áll.

Végzetes autószerencsétlenség Homoródkőhalomnál

Dr. Hirsch édesanyja szörnyethalt, felesége és ő maga súlyos sérüléseket szenvedett

HOMORÓDKŐHALOM. (Saját tudósítónktól.) Borzalmas autókatasztrófa történt aug. 30-án délután 4 órakor Homoródkőhalom mellett.

Dr. Hirsch Hugó, csikszeredai kórházi főorvos, ismert kiváló operatőr, feleségével autót vitte haza az édesanyját, dr. Hirsch Józsefnét Csikszeredából Medgyesre. Alighogy elhagyták Homoródkőhalomot, egy éles kanyarodónál szembejött velük a szászkereszturi jegyzőnek, Schneider Károlynak a kocsija. Az autó, melyet dr. Hirsch főorvos vezetett, 50—60 kilométeres sebességgel haladt. Hogy elkerüljék a kocsival való összeütközést, Hirsch dr. hirtelen kanyarulattal az út széle felé kormányzott. A hirtelen kanyarulattól mind a két hátulsó gummi defektet kapott s így az autó csuszni kezdett s neki ütdött egy jelzőoszlopnak. Az ütdés oly erővel történt, hogy az autó a jelző oszlopot és egy határvetít kitért és az út széléről 8—10 méteres mélységbe zuhant.

Özv. dr. Hirsch Józsefné rögtön szörnyethalt, a kitért határvetít a halántékán sebesítette meg. Dr. Hirsch Hugó felesége jobb oldali bordatörést, májrepedést és tüdőzúzódást szenvedett és emiatt erős mérvű belső vérzést is. Dr. Hirsch főorvosnak a jobb oldali kulcsontja törött el, a nyakán és fején súlyos zúzódásokat szenvedett. Balogh Kálmán soffőr abban a pillanatban, mikor az autó neki ütdött az oszlopnak, 6—8 méteres ivben kirepült az autóból és eszméletlen állapotban a meredek oldalon leguruló autó alá került. A súlyosan sebesült dr. Hirsch főorvos önfeláldozó módon mentette ki az autóból és nyújtotta részére az első segélyt. A soffőr könnyebb sérüléseket szenvedett.

A súlyosan sebesülteknek az első segélyt dr. Müller homoródkőhalmi orvos és Sigmund kórházi gondnok nyújtották. Valamennyiüket beszállították a homoródkőhalmi kórházba.

A helyzet komplikálódott még azzal, hogy

akkor, mikor a súlyosan sebesült dr. Hirsch-nét vivő kocsit a kórházig elvezették, a lovak egy biciklivel megbokrosodtak. Dr. Hirschné a kocsiból kiesett és állapota ezzel is súlyosbodott.

Dr. Hirsch Józsefné holttestét vasárnap délelőtt Dicsőszentmártonba szállították, ahol ma délelőtt nagy részvét mellett oltatták.

Dr. Hirsch Hugóné állapota válságos. Az önfeláldozó főorvos — bár maga is súlyos sebesült — többször kelt fel ágyából neje ápolására. A sebesültek gyógykezelésére ideérkezett dr. Leonhardt nagynevű orvos is, aki dr. Hager és dr. Graf orvosokkal együtt kezeli a sebesülteket.

A kiváló nevű és messze ismert főorvos és családja iránt mindenfelől óriási részvét nyilvánult meg.

Aláírták a londoni megállapodásokat

LONDON. (Eredeti táviratunk.) A szövetséges nagykövetek, valamint Stahmer német nagykövet tegnap délelőtt fél egy órakor a külügyi hivatalban aláírták a londoni megállapodásokat.

A Brassói Lapok gyűjtése a zetelakai károsultak részére

A zetelaki tűzkárosultak felszélyezésére megindult az adakozás. Minden magyar tartsa lelkiismeretbeli kötelességének, hogy tönkrement véreinknek akár a legcsekélyebb összeggel is segítségére siessen. A Brassói Lapok-tól megindított gyűjtésre újabb adakoztak: Kristóf Albert Brassó, 100 lej, Sárossy Lajos Brassó 100 lej. Ezzel gyűjtésünk eddigi összege 1500 lej. További adományokat szívesen fogad és hírlaplag nyugtáz a Brassói Lapok kiadóhivatala.

KAVIAR A LEGJOBB HETILAP

Román lapszemle

Az alábbiakban egy csokorba gyűjtjük mindazokat a híreket és tudósításokat, amelyeket a kormány pénzügyi politikájával kapcsolatban a Dimineața vásárnap ideérkezett számának egyetlen oldalán találtunk.

A lap mindenekelőtt kövér betűkkel reprodukálja az Indreptareának következő cikkét:

— A készpénzhiány elérte delelőpontját. A pénzügyi körök meggyőződése szerint két-három hét múlva bekövetkezik a formális krach. A Banca Nationala beszüntette a váltók visszeszámitolását. Ennek következményeképpen a bankok a maguk hatáskörében minden váltóleszámitolástól tartózkodnak, s adósaiknak nyakára teszik a kést, csak hogy követeléseiket behajthassák. A lapok napról-napra telve vannak tiltakozásokkal. A váltóóvatolások most már nemcsak a szerénytőlkejtő, hanem a jó vagyoni helyzetben levő embereket is érik, sőt a kereskedelmi vállalatokat is. A fizetéseképtelenségek száma napról-napra nő. A nagy és kisipar — különösen Erdélyben — üzemet jelentékeny módon csökkentette, a hivatalnokoknak és munkásoknak ezrel az uccára jutottak, s fenyegető tömeget alkotnak. Pozitív információink feljogosítanak annak kijelentésére, hogy ha ez a helyzet még néhány hétig tart, úgy a válság katasztrófális lesz néhány nagy bankra nézve is. Ugyanekkor pedig Brătianu Vintila a párisi, londoni és brüsszeli bankárok és bankosok ajtajain kopogtat. Biztosak vagyunk abban, anélkül, hogy attól félünk, hogy az események peszsimizmusunkat megcáfolhatnák, a pénzügyminiszter üres kézzel tér vissza az országba. És azután? Azután jön a romlás!

Ez az egyik közleménye a Dimineața-nak. Gyerünk tovább.

— A fővárosi bankok meglepetéssel állapították meg, hogy a Banca Nationala az utolsó napokban, most, amikor az üzletkötések a legélénkebbek, megtagadta a hitelt. A bankok vezetői azt gyanítják, hogy a Banca Nationala egyenesen a pénzügyminiszter utasításait követi e tekintetben. Epen ezért pénzügyi körökben nagy türelmetlenséggel várják a pénzügyminiszter hazatérését, hogy felvilágosítást nyerhessenek a hitel korlátozásának okairól.

Tovább. A harmadik.

— Misem bizonyítja jobban azt a rossz helyzetet, amelybe valutánk jutott, mint az a levél, amely az Aurórában jelent meg, s amelyet egy Németországban tanuló román diák írt egyik barátjának. »Mit szólsz a román valutához, amely a legrosszabb az egész földkerekségen? Idáig jutottunk. A nyári szemeszter egyetem díjaiért 52.000 lejt fizettem. Egyezer lej Németországban 15 arany márkát ér. A kis bankjegyeket, a husz és száz lejesekeket nem igen látni, az ötszáz lejeseket pedig el sem fogadják a külföldi bankok. A román valutát a lapok nem is közlik, annyira rossz, ugyanekkor azonban a szerb, bulgár és más valutákat közlik. Nektek otthon, benn az országban, sejtetek sincs arról, hogy mily vigasztalan pénzügyi helyzetben van Nagyrománia.

SZERELVÉNYEK,

olajak, gépszijak, szerzők, gummiárak, fémek, tömitések, tisztítógyapot és mindenféle műszaki áruk

KAMARYT & MEDER cégnél
BRAȘOV-TIMIȘOARA.

Bizalmat keltő jövő felé halad Magyarország

Smith főbiztos harmadik jelentése — A békeszerződés még most is nyomja az ország gazdasági helyzetét

BUDAPEST. (Saját tudósítónktól.) A főbiztos genfi utazása előtt most tette közzé harmadik jelentését, amelyen a magyar gazdasági helyzet végleges megszilárdulásával szemben a legteljesebb bizalom vonul végig.

A jelentés megállapítja, hogy az ujjaépítési kölcsönt hat különböző országban jegyezték és mindenütt a legnagyobb sikerrel. — Az ujjaépítési program két legfontosabb pontját, a korona stabilizálását és a bankjegyinfláció megszüntetését már végrehajtották s a papirkoronának az aranyhoz való értékaránya június hó folyamán 7 százalékkal javult, ami nemcsak a spekulációra volt megfelelő hatással, hanem a világpiacon is a legkedvezőbb eredményt érte el.

A magyar korona egyenlő lesz az osztrákkal

A Nemzetibank devizaállománya júliusban megkétszereződött s ez a körülmény természetesen szintén hozzájárult a korona árfolyamának megszilárdulásához.

A stabilizálás mesterséges eszközök nélkül, a külföldi árfolyamok természetes alakulásával állott be. Nagyjelentőségű a magyar koronának a font sterlinggel szemben bekövetkezett állandósulása. Normális körülmények között számítani lehet arra, hogy a magyar korona árfolyama az osztrák koronával teljesen egy színvonalra emelkedik. A valuta zúgforgalom minimálisra csökkent.

Még mindig tulsok az állami tisztviselő

Az aranykorona szorzószámának hivatalos megállapítása elengedhetetlen, mert a tisztviselőfizetések és az adók is aranykoronában vannak megállapítva, s az is természetes, hogy a hivatalos szorzószám valamivel magasabb a tőzsdei árfolyamnál. Így az állam bizonyos bevételi többlethez jut, mire azonban elsősorban a tisztviselő fizetések által okozott rendkívüli terhek miatt van szükség.

A legsúlyosabb ugyanis a helyzet az

állami alkalmazottak tekintetében. A mai Magyarország területe a békebelinek egyharmada, népessége annak negyven százaléka és az állami alkalmazottak mai létszáma a réginek 60 százaléka. Ennek oka nagyrészt a békeszerződés által okozott helyzet.

A kölcsön biztosítékakul lekötött jövedelmek örvendetesen alakulnak. Májusban mindössze 103 milliárdot tettek, júliusban már 181 milliárdot. A bevételekből 28 milliárdot tettek tartalékba a kamatokra eső részlétként.

Gyenge a búzatermés

Biztató körülmény, a kivitel emelkedése, a behozatal csökkenése és a behozatali többlet apadása. Tavaly az első félévvel szemben az idei első félév kivitelének értéke 240 millió aranykoronával emelkedett és a bevitteli többlet 96 millió aranykoronáról 57 millióra szállott.

A búzatermés az idén nem a legjobb, de a kapások biztató eredménye a hiányt bőségesen kiegyenliti. Az intenzívebb árucserre megindításának céljából a kormány számos cikk bevitelét megengedte. Ebben a tekintetben a legfontosabb intézkedés a gabonaárlési forgalom megengedése. A fejlett magyar malomipar ugyanis a békeszerződés következtében a legválságosabb helyzetbe jutott, mert az új határok elvágták termőterületétől. Az őrlési rendszer biztosítja a malmoknak a nyersanyagot, de azoknak kötelezniük kell magukat arra, hogy a bevitt búzáknak megfelelő mennyiségű lisztet kívísznek.

A külviszonyok javulnak

Mindenesetre kétségtelenül meg lehet állapítani, hogy nemcsak belső, hanem a külső viszonylatokban is a legkielelőbb a haladás. A bizalom fokozatosan minden téren helyreáll és minden jel szerint a legnagyobb sikerre vezetnek azok az erőfeszítések, amelyek az ország gazdasági ujjaépítésének érdekében megindultak.

Hirek Amerikából

Felzudulás a „védelmi nap” miatt Amerika legnagyobb sajtóháborúja a Habsburg-kérdésben

NEWYORK. (Saját tudósítónktól.) Nagy felzudulást keltett az amerikai közvéleményben Coolidge elnöknek egy rendelete, amely szeptember 12-re »védelmi napot«, vagyis próbamozgósítást rendel el. A közvélemény lecsillapítására kiadott hivatalos kommuniké azt igyekszik kimutatni, hogy a védelmi nap nem jelent általános mozgósítást, csak demonstrálni akarja, hogy Amerika fel van készülve. A sajtó egy része is helyteleníti ezt a háború előtti militarizmusra emlékeztető intézkedést és reámutat arra, hogy ma, amikor Amerika mindinkább közeledik ahhoz, hogy diplomáciája cselekvően résztvegyen az európai politikában, az efajta általános mozgósítással, bármennyire hangsúlyozzák is annak védelmi jellegét — mégis valamennyi hatalom figyelmeztet Amerikára irányítja.

Ugyanekkor az amerikai magyar sajtó hasábjain parázs háború tört ki a Habsburg kérdésben. Az amerikai Magyar Népszava, azzal a tervvel kapcsolatban, hogy magyar arisztokraták részvételével megismételnék IV. Károly király koronázási ünnepségét, vezércikkben méltatja a magyar arisztokratáknak visszautasító magatartását, leszögezve, hogy az elbunyit magyar király tragikus sorsa nem arra való, hogy szórakoztató játékot csináljanak belőle idegen nemzetek közönsége számára. Az arisztokraták

visszautasítása — mondja a lap — jó lecke volt azoknak, akiket a pénz hatalma elkábított, mert megtanulták, hogy egy nemzet ideáljait nem lehet komédia céljaira felhasználni. Végül felháborodással fogadta a Népszava azt a hírt is, hogy egy mozi vállalat Zita királynénak szerződést mert felajánlani.

Ezzel szemben a Magyar Híradó viszont arról ír, hogy az utóbbi hónapokban lidércnyomásként üli meg a lelkeket Amerikában, hogy visszahozzák a Habsburgokat, még pedig a csehek (!) segítségével. Elmondja a lap, hogy egy előkelő magyarországi látogató, akit a lap nem akar megnevezni, most járt az amerikai magyar bányászok között és ezek nyilatkozata szerint az amerikai magyarság zöme annyira irtóznék a Habsburgoktól, hogyha ezek visszakerülnének a magyar trónra, az ó-haza elveszítene az amerikai magyarokat.

A nemzetiekkel bővül Marx kormánya

BERLIN. (Saját táviratunk.) A nemzetipárt ma külön közleményt adott ki a pénteki szavazás indokainak magyarázatául. A közlemény rámutat arra, hogy a párt tagjainak egy része azért szavazta meg a kormány indítványait, hogy az országot a fenyegető válságtól megmentse.

Ezzel szemben azonban a párt részt vesz a kormányban és befolyást fog gyakorolni a londoni megállapodások végrehajtására.

Nem tér vissza az amerikai követ

BUKAREST. (Saját tudósítónktól.) A bukaresti lapok újból behatóan foglalkoznak a román-amerikai konfliktus ügyével, s most a Neamul Romanesc szenzációsnak mondható közleményben számol be arról, hogy Jay amerikai követ nem tér többé vissza az országba. A lap állítólag a legjobb forrásból szerzett információk alapján közli, hogy a Románia és az Egyesült-Államok közti viszony mind rosszabbá válik, különösen azóta, amióta a washingtoni kormány alaposan megismerte a jelenlegi kormány gazdasági törvényeit. Diplomáciai körökben felette jelentős körülményként fogják fel azt a tényt, hogy az Egyesült-Államoknak romániai képviselőt követségi tanácsos végzi, s hozzáteszik, hogy ez a helyzet mindaddig így marad, míg Romániában kormányváltás nem történik. Peter Jay, Amerika romániai nagykövete végleg eltávozott, s azért tér majd vissza, hogy visszahívó levelét az uralkodónak bemutassa. Ha így állnak a dolgok — írja a lap — úgy a kormány nem gratulálhat önmagának ahhoz a „viszony”-hoz, amely az oceánontúli nagy hatalomhoz fűzi.

Megérkezett a budapesti németek kiadatása iránti kérelem

A budapesti rendőrség által letartóztatott németek dolgában a német detektívek vallomásaival az ügy súlypontja a külpolitikai térre terelődött. A német rendőrség embereinek jegyzéke alapján a budapesti rendőrség újabb nyomozást indított a megszökött Schneider után, a Förster ellen szóló okmányokat pedig — amelyekkel a detektívek bizonyítani kívánják, hogy Förster valóban egyike Erzberger gyilkosainak — átadták tanulmányozás céljából a vizsgálóbírónak. Innen az iratok átkerülnek a törvényszék részéről kijelölendő kiadatási tanácshoz, amely hivatva lesz dönteni abban a kérdésben, javasolja-e az adatok teljes ismerete alapján az igazságügyminiszternek Schultze-Förster Henrik kiadatását, vagy sem. A német kormány a kiadatásra vonatkozó kérelme már megérkezett Budapestre és Welczell gróf budapesti német követ Berlinbe utazott, hogy referáljon Erzberger gyilkosainak ügyéről. A magyar kormány el van szánva arra, hogy mindenképp megóvja a korrekt állás pontot Németországgal szemben s a nemzetközi udvariasságnak megfelelően állás pontját nem hozza nyilvánosságra, mielőtt azt a német kormánnyal nem közölte.

Árverési hirdetmény

Alulírottak közhírré tesszük, hogy a mi tulajdonunkat képező és Csikcsicsó község határában „Szeges”-dűlőben 163 hold 311 □-os területen fekvő 6354 m² nettó fényő haszonfátómet a talajjal együtt Csikcsicsó község határából f. évi szeptember hó 7-én d. u. 2 órakor szóbeli, illetve zárt írásbeli ajánlattal egybekötött árverésen örök áron eladatik.

Kikiáltási ára 900.000 Lei, melyen alul a fatömeg eladatni nem fog. Birtokosok szavatolnak a fent írt erdő-terület nagyságáért és a fa mennyiségéért.

Bánatpénz gyanánt a kikiáltási ár 10%-a azaz: 90.000 Lei, mely összeg leteendő az árverés megkezdése előtt árvereztetők kezéhez.

Az erdő a madéfalvi állomástól 10-7 km. távolságra fekszik, az odavezető uton bármikor lehet közlekedni.

Eladási és szerződési feltétel megtekinthető a Csikcsicsó község jegyzői irodájában. Zárt írásbeli ajánlatok az árverés megkezdése előtt adandók át a tulajdonosoknak és tartalmazniuk kell, hogy ajánlattevő ismeri az eladási és szerződési feltételeket és azokat elfogadja.

Az erdőterület faanyagára a vágatási engedélyt vevő tartozik megszerezni.

Csikcsicsó 1924. aug. 18.

Zakariás Gergely
Orv. Zakariás L. Antalné

Séta a vértanuk városában

A néma Kossuth-szobortól a csendben eltűnt Fábán-féle emléktábláig — Megsemmisítette a miniszter a katolikus gimnázium vizsgáit — Az aradi színház felszabadult a magyarság bojkottja alól — Városházára kerül a színházi felszerelés egyrész — Miért nem lehet Aradon román színház?

ARAD. (Saját tudósítónktól.) Ilyenkor, mikor Aradon időzöm, akaratlanul is folyton az motoszkál az agyamban, hogy Románia friss területein ez a divatban és beszédmodorban máig is Budapesttel együtt lélegző, fejlődésben megakadt, mégis modern marosmenti metropolis sorvad el a legkatasztrófálisabb mértékben az átmeneti diktatura barátságatlan tultengéseitől. Hogy miért van itt szorosabbra fogva a gyepő a magyarság nyakán? Mindenekfelett Aradnak a Magyarországgal szomszédfekvése, lakosságának változatlanul és tulnyomóan magyar értelme és az itt kisebbségben élő románságnak — nem a háborúelőtti, hanem a forradalmak körüli események reakciója gyanánt föllépő — tömegszínihejére vezethető vissza az óriási surlódási felület a hivatalos román világ és a város mindenkor elkényeztetett lakossága között.

Bedeszkázva...

Konflison jutok be a városba. Uccanév és üzletfelirat itt mind-mind román nyelven van szerkesztve, önkéntelenül is Brassóra gondolok, ahol a türelmes rendszer számos uccanevezés tábláján első helyen máig is a magyar felírat hagyta meg. Városháza. A Kossuth-szobor még mindig be van deszkázva. Az ellenséges deszkafalon át látom egy pillanatig merész konturjaiban a nagy szabadsághőst, akit az elfogulatlan külföld Washington és Garibaldi színvonalán emleget a világszabadság ihletett apostolai között. Felidéződik az emlékezetben az aradi szobor története. Idestova három éve, hogy egy éjszaka a nagyszerű monumentum két mellékalakját „ismeretlen tettesek” ledöntötték a helyéről, mire a nagylelkű vezető hatóságok, nehogy a magyarság nemzeti kegyelete hasznoló szoborcsonkításokkal további csorbát szenvedjen, egyszerűen bedeszkáztatta a szobrot. Ez a sors várt a Szabadságtéren pompázó Tizenhárom vértanu szobrára is, holott az ő vértük talán nemcsak a magyarság, de a minden nemzetek szabadságának és önállóságának kivívását is mindenkor gyönyörű glóriával fényezte körül.

Az eltűnt emléktábla

Ha véletlenül meghagynám a kocsisnak, hogy hajtson a Fábán-uccába, újabb szív-fájdalom várna rám a jelenlegi Str. Unireien. Itt állott valaha Fábán Gábornak Arad-város volt képviselőjének és főispánjának a háza. Halála után ezt az uccát róla nevezték el és házára aranybetűs emléktáblát állított a város. Ez a megtiszteltetés büszkeséggel töltötte el a lángszívű közferfi hátrahagyottait, akik Fábán Gábor könyvtárát, képtárát és szobaberendezését a Kulturpalotának adományozták. Az emléktáblát ma nem látom sehől s ennek az a magyarázata, hogy a közelmúltban a római katolikus egyház másfélmillió lejért megvásárolta a Fábán-féle házat és erre a város, miért, miért nem, egyszerűen eltávolította Fábán Gábor házáról az örök időkre emelt emléktáblát.

Senki nem tudja, hogy hova kallódott ez a kő tábla a régmúlttal, ezzel szemben tény, hogy Fábán Gábor könyvei és képei, amelyet a család a megbolygatott emléktábla letti hálájából adományozott a városnak, ma is az aradi Kulturpalota értékeit gazdagítják.

Direktórium a színház élén

Az aradi nyári szinkörben most bucsznak a társulat tagjai, akiknek legnagyobb része a szezon berekesztésével eltávozik Aradról. Néhezemre esik egy fölényes kijelentő mondatba tömöríteni a dolgok lényegét, nevezetesen, hogy az aradi színház az elmúlt évad folyamán tökéletesen lezüllött. Róna Dezső személyét nem szeretik Aradon és ez az egy ember elég volt ahhoz az aradiak szemében, hogy a szakadatlanul színházi kulturát élvező Arad egyszerűen bojkottálja a színházat és így távolmaradásával egy esztendőn át szinte szüntelenül súlyos pénzügyi zavarokat idézzen elő a színházi jegypénztárban.

S midőn Róna Dezső visszalépett a színház vezetésétől és az Aradra rendelt Marcus István színészeti felügyelő közvetítésével őt tagu direktórium vette át a színház vezetését, Thalia aradi temploma menten zsufolt házakat vonzott. S a bucsulóadások során azután olyan manifesztációs számbamenő estély — színhelye volt az aradi színház, hogy az aradi nyári színház kolosszális nézőtere ismételtén színültig megtelt s főleg Balogh Böske bucsuján százakra ment azoknak a száma, akik kinnrekedtek az izzadásig megtelt színházból. Róna közben visszavette a színházat, mivel a pénzügyminiszterium leiratilag szolgáltatta fel az aradi adóhivatalt Róna Dezső 350.000 lejű kitevő adóhátrálékának haladéktalan behajtására, mire a direktórium a megterheléssel együtt az igazgatást is újból Rónára bízta. Mivel Rónának másfélmillió lejű felülhasadót tartozása van Aradon, az aradi városi tanács elhatározta, hogy megvásárolja Rónától a színházi felszerelést. A helyszínen járt bizottság 2.400.000 lejűre értékelte a színház felszerelését. A hatalmas összeg folyósítását azután alapos migrént kapott a város, amely végül is jónak látta megbízni Marcus István színészeti felügyelőt (aki mint a bécsi opera egykori tagja ezen a téren szakértő) annak döntésére, hogy voltaképpen mi szükséges egy komplett színházi felszereléshez. A bizottság ugyanis olyan referációjával szolgált, hogy a színház kellektárában felesleges holmi is van, másfelől pedig olyan butor darabok is akadnak ott, amelyek egyes városi helyiségek berendezésére is alkalmasak.

Eszerint kilátás van arra, hogy a színházi felszerelés egy része átkerül az aradi városházára. A 2.400.000 lejű a város felveszi a jövő évi költségvetésébe és annak jóváhagyása után az összegből mindenképp Róna Dezső adósságát fogja törleszteni a város és csak ha minden adósság ki van egyenlítve, akkor tarthat számot Róna a színházi kellektár eladási árának hátralevő összegére.

Nincs román közönség

A magyar közönség demonstratív távolmaradása az évközi színelőadásoktól már régen az állandó román színház megteremtéséhez vezetett volna, ha volna — kinek játszott. Nincsen. Még Manolescu komoly művészi célok szolgálatában álló társulatának sem volt közönsége, míg a kolozsvári román színészek vendéjátékának harmadik estéjén már alig lézengett egy-két ember a nézőtérre. Mindezeket maga a város vezetősége is belátja, amely legutóbb tudtára adta a vállalkozó és művészetek miniszterének, hogy a nyugati határszéli városok látogatására megalakult Teatru de Vest a körülmények alapos mérlegelése után Aradon évente legfeljebb 30 előadást tarthat!

A muzsika száműzetése

A jövő szezon? Fekete Mihálytól függ majdnem minden. Az omen itt sem a legjobb, mert Fekete nemrég tett nyilatkozata szerint Arad új színidirektora teljesen száműzni fogja a színházból az operettet és operát és kizárólag prózai előadásokat tart, mivel nem látja biztosítottnak az állandó zenekar részére szükséges esténkénti ötezer lejű. Fekete Mihály remélhetőleg el fog állni e szándékától, mert a könnyű operettelőadások negligálása újból biztos válságba löki az aradi színházat.

... Aradnak zene kell, mert a zene a legjobb morfiuminjekció a mindenfajta keserűségek ellen.

Spanyol csapatok győzelme Marokkóban

RÓMA. (Havas) Marokkóban a spanyolok Melilla mellett erős akciót kezdtek a benszülőttek ellen. A riff-kabilók kénytelenek voltak elhagyni megerősített állásaikat, számos súlyos sebesültet hagyva hátra.

HIREK

Szerda, szeptember 3.

Katolikus naptár: Mansuet

Protestáns naptár: Hilda.

Görög naptár: augusztus 21. Tádé apostol.

Izraelita naptár: 5684. Elul 4.

A nap kel 5 óra 40 perckor, nyugszik 18 óra 48 perckor.

Legközelebbi holdváltás: első negyed szeptember 6-án 10 óra 45 perckor.

Időjárás: A hőmérséklet lassu mérsékelt emelkedésével tartós derült idő várható.

Romboló felhőszakadás Konstanca mellett

KONSTANCA. (Saját tudósítónktól.) Nagy szerencsétlenség pusztított augusztus 29-én Konstanca vármegye több mint tizenkét községében. Délután 3 órakor hatalmas orkán és valóságos felhőszakadás tört ki Marfatar vidékén számos község felett. A ciklon 8 óráig tartott. Este fél 9 órakor valóságos víz hullám zuhogott 12 községre, azokat formálisan elborította a víz, amely 5 méternyre nőtt.

A szerencsétlenséget növelte a sötétség. A vidékkel a vasúti összeköttetés, távirat, telefon megszakadt.

A szerencsétlenség részletei csak másnap reggel voltak megállapíthatók. Több ezer marha, melyek istállóban voltak, fulladt meg a víztől. Amuncia, Mazarcea, Ciostel, Dorobanti, Techirghiu, Marfatar, Satancia és más községek, amelyekben sok telepés volt, áldozatul estek a szerencsétlenségnek.

Rendkívül nagy kiterjedésű terület fekszik víz alatt. A vizen megszámlálhatatlan állati hulla, háztetők, butorok és igen sok emberhulla uszik. Az áldozatok száma eddig nem volt megállapítható, azonban kétségtelenül igen nagy. Marfatar községben egymagában 11 halottat számítanak össze hivatalosan.

A többi községben szintén nagy a halottak száma. Sok család valamennyi tagja elpusztult. Így pl. Vasiliuné házában nyolc idegen személy menekült, akik a házbellekkel együtt mind odavesztek. Egy Vasilescu nevű nőt és négy éves fiát a vizen uszva találták meg. Mikor a család főz vízbefutott hozzatartozóit meglátta, megőrült.

Az áldozatok számát hozzávetőleg százánál is többre teszik.

Konstanzából különítmények mentek segítségül. A mentési akcióval külön vonatokat, számos autót, kocsit és szekeret küldtek a mentési munkálatok elvégzésére.

— Misu Nicolae főudvarmester meghalt. Bukarestből telefonálta tudósítónk: Misu Nicolae, a román udvar főudvarmestere tegnap délután öt órakor a királyi palotában levő lakásán meghalt. A főudvarmester hatvanhatéves volt, s már hosszú idő óta betegeskedett, s az utóbbi időben súlyos műtétet szenvedett végig. Temetése szerdán délután lesz, s azon a királlyal az élén az egész udvar és a kormány tagjai is résztvesznek.

— Lengyel újságírók érkeztek Romániába. Bukarestből telefonálta tudósítónk: Ma délután öt órakor a bukovinai határon keresztül Ghica-Vodánál tizenkét lengyel újságíró érkezett Romániába. A határon a bukovinai újságíró szervezet kiküldöttjei fogadták őket. Az újságírók Csernovitzon és Jassyn keresztül Chisinauba utaztak.

— A román kormány zár alá helyezte a Depositbank csernovitzi fiókját. Az összeomlott Depositbank fiókhálózatának likvidálása már megkezdődött. A bécsi fiókok helységeire vonatkozólag főként olyanoktól érkeznek ajánlatok, akik kávéházat szeretnének nyitni. A csernovitzi fiókot a bukaresti kormány a romániai betevők megvédése érdekében zár alá helyezte.

Borzalmas gyilkosság Nagygálambfalván

Husz fejszecsapással megölte vadházasságban élő férjét

SZEKELYUDVARHELY. Pédátlanul álló gyilkosság rémtette tartja izgalomban Nagygálambfalva udvarhelymegyei község lakosságát. Egy elmebajra hajlamos alkoholistá asszony fejszecsapással megölte az ágyasát, mert civakodás közben ez őt arculütötte. Azután, mint aki a legjobban végezte a dolgát, nyugodtan lefeküdt s másnap még a táncba is ellátogatott s kedélyesen elbeszélgetett a mitsem sejtő falusiakkal, míg a véres esemény napvilágra nem került.

Továsó György, ötvennyolcéves nagygálambfalvi kerekess hosszú idő óta vadházasságban élt a falu egykori szépségével, Szakács Róza negyvenéves asszonnyal. Együtt-létüket semmi sem zavarta az utóbbi évekig, amikor az asszony iszákosságra adta a fejét s emiatt elidegenítette magától a férfit, aki aztán szintén az italban keresett felejtést. Ettől kezdve napirenden voltak a civakodások, melyek legtöbbször tetlegességgig fajultak. Egy ilyen verekedéssel kapcsolatos utolsó civakodás végeztével aztán véres tette ragadtatta magát az asszony, akin az alkoholélvezet következtében már régebben az elmebaj tünetei jelentkeztek.

Továsó György kerekess, erőszakos halálának estéjén, részegen tért vissza hajlékába. Szakács Róza nekiesett, szitkozódott és káromkodott, míg végtére Továsó György egy hatalmas pofonnal elhallgattatta. Az annak rendje s módja szerint befejezést nyert civakodás után a kamrába ment a részeg Továsó

s a pusztá földre lefeküdvé elaludt. Ekkor kővette el végzetes tettét a bosszút forraló asszony: a szinbe sietett, előhozta a nagy favigó fejszét s azzal husz haláltokozó csapást mért az alvó Továsó György fejére, oldalára és lábára. Szörnyű tettének végeztével aludni tért a bestiális asszony, másnap pedig nyugodt lélekkel elvegyült a község lakóinak beszélgető csoportjába, ahová az asszony megjelenése után a férfit is várták a falusiak. Továsó azonban nem jött, mire hosszas várakozás után türelmetlenül faggatni kezdtek Szakács Rózát a férfi késedelmessége miatt. Szakács Róza a kérdezősködésekre előbb azt felelte, hogy embere elutazott, majd azal tért ki a további faggatás elől, hogy alszik. Erre az egyik ember gyanút fogott, s elment a házhoz, ahol a kamrának boronaközi résein bepillantva a földön fekvő látta Továsót anélkül, hogy különösebb dolgot észrevett volna. A beszélgető csoporthoz visszamenve felszólította az ott még mindig nyugodtan beszélgető asszonyt, hogy menjen a község házára és jelentse, hogy az ura még mindig alszik, ami arra a feltevésre ad okot, hogy talán meg is halt az ittasság következtében. Az asszony egykedvűen tett eleget a felszólításnak, s mikor a bíró és a csendőrség megjelent a tett színhelyén, bevallotta rémes tettét. Erre a csendőrség természetesen azonnal letartóztatta a bestiális asszonyt s bekísérte a szekelyudvarhelyi ügyészre.

— Megtörtént Owen Young kinevezése.

Párisból táviratozzák: A jóvátételi bizottság kinevezte Owen Youngot a jóvátételi fizetések ideiglenes főbiztosává. Együttal kinevezte a belga Delacroix-t a vasúti, az olasz Morgarat az ipari, Macfadylent a szolgálati jövedelmek főbiztosává.

— A jó példa. Charvet, a lyoni sokgyermekes családok ligájának elnöke jó példával jár elől. A napokban született meg a tizenkettedik gyermeke. Az újszülött fiúnak a lyoni érsek a keresztatyja.

— Ahol nincs csendőrség. Marosvásár helyről jelentik: Zsabonica-fürdőn szezonzáró táncmulatság volt, amelyre a környékbéli intelligencia is átrándult. Ezt az alkalmat Popu Joan zsaboncai földműves arra használta föl, hogy az Éltető-erdő lábánál lesbe állott és a Zsabonicára igyekvő közönséget kaszával megállította, s kirabolta. Mivel a községben nincs csendőrség, az utonállásról értesített Ardelean községi jegyző vadászpuskával ment ki az Éltető-erdő aljába, s ott Popu Joant elfogta, akit azután a község esküdtjei bekísértek a görögnyeszentimrei csendőrpáncsnoksághoz.

— Halálozások. Thiess Frigyes órák 66 éves korában folyó évi augusztus 31-én este 8 órakor hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése szeptember 2-án lesz a belvárosi evangélikus temető halottas házából.

Irk Arthur magánzó folyó évi augusztus hó 30-án délután hat órakor meghalt. Temetése szeptember hó 1-én délután 4 órakor volt Hosszu-ucca 105. számú házából.

— Béke a polgárság és katonaság között Máramarosigeten. Marosvásárhelyről jelenti tudósítónk: Az ártatlanul szenvedett három tekintélyes máramaroszigeti polgár kiker az ismeretes Sámson ügy miatt hurcoltak meg, kijelentették, hogy nem volt szándékuk a román nemzeti érzelmeket sérteni és továbbra is a polgárság, valamint a katonaság békés együttműködését kívánják. Az ezredes vála-

szában örömeinek adott kifejezést, s kijelentette, hogy ő is óhajtja a békét és a barátságos kontaktust. Erre azután megállapodtak, hogy legközelebb a tisztikar és a Sámson sportegylet együtt rendeznek egy népiünnepélyt, amelyen az elmérgesedett hangulatot harmóniába akarják hozni. A városban teljesen helyreállott a lelkek nyugalma.

— Kun Béla Strassburgban lapszerkesztő. Budapestről jelentik, hogy az ottani lapok közlése szerint egy Strassburgból Budapestre érkezett magyar ember hozza azt a hihetetlennek látszó hírt, hogy Kun Béla Elzász fővárosában, Strassburgban bukkant föl és ott a »L'Humanité« című kommunista zuglapocska segédszerkesztője. A L'Humanité, a bolsevisták párisi újságjának címét kommunizálta el, egy alacsonyívű négy oldalas megjelenő nyomtatvány. A lapok eleinte kétkedéssel fogadták a hírt, annak valódisága azonban hamarosan beigazolódott. A hírhez a lapok a következő megjegyzést fűzik: Valószínűnek kell hinnünk azt, hogy a Moszkvából kiebudalt népbiztos strassburgi nyaralásáról a francia kormány aligha tudott eddig. Mert azt valóban nem hisszük, hogy egy nemzeti állam vendégfogad ad ilyen individuumnak.

— Orvosi körökből. Dr. Ritter bőr és nemibetegségek szakorvosa vasárnap kivételével naponként rendel Hirsch-ucca 25. I. szám alatti rendelőjében, nőknek 1 — fél 2-ig, férfiaknak délelőtt 11 — 1, és este fél 7 — fél 8-ig.

Modern Mozgó.

»Árvák a viharban«. A legjobbi reklám csodás szépségű film mellett maga a közönség, amely lélegzetvisszafojtva leste a cselekmény minden jelenetét. Ez a közönség arról a filmről csak jól mondhatott s minden reklám és minden eddigi dícséret kicsi e film nagyszabású voltához. A legtalálóbb kritika annak a zsúfolt háznak az elragadtatása, amely nem tudott betelni e film szépségével és amely megállapította, hogy a legszebb moziszínésznő Lilian és Dorothy Gish. Az első rész még csak kedden és szerdán lesz látható. A második részt csütörtökön mutatja be a Modern Mozgó.

— Terente Máramarossal is levelez. Máramaros tudósítónk írja: A hírhedt vált brailai rablóvezér alakja a hírlapok jóvoltából és a rendőrség tehetetlenségéből folyólag legendás hőssé kezd kialakulni. Nagyszerű dokumentuma ennek az a tény, hogy Terente nimbusza már a határszéli hegyek között is valutáris értékűvé vált, amennyiben országsszerte rettegett nevét zsaroló és fenyegető levelek aláírására használják élelmes ál-Terenték. E héten Farkas Saul bankigazgató, Adler Pinkász szesz-nagykereskedő és egy borsai fatermelő kap-

Lysiform

SPORT

Románia 1924. évi uszóbajnokságai
Az MSE nemzetközi uszóversenye

Szép időben és nagyszámú nézőközönség jelenlétében zajlott le Románia első bajnoki uszóversenye. A minden tekintetben a legkitűnőbbben sikerült a verseny, melyet a marosvásárhelyi kerület égisze alatt s az MSE rendezésében tartottak meg, legfőképpen Schillinger mérnöknek, az MSE uszósztály vezetőjének érdeme. A verseny Románia egyetlen alkalmas pályáján, a marosvásárhelyi városi fürdő 50 méter hosszú, 14 méter széles és 3 méter mély, hitelesített beton medencéjében folyt le.

A versenyen tíz hazai és egy külföldi egyesület uszói vettek részt: az MSE, CFR Mures, KAC, Törekvés, Glória CFR, Nagyenyedi MTE, Zilahi SE, Dicsőszentmártoni és Brailai Dácia s a budapesti MAFC küldték ki uszóikat. A verseny, rá 87 nevezés történt, ami bebizonyította, hogy a Romániában teljesen elhanyagolt sportágat a rendelkezésre álló ifjúsági anyaggal magas színvonalra lehet fejleszteni. Ezen a területen nagy feladat vár az FSSR uszósztályára.

A versenyen a központot dr. Ritter képviselte, ezenkívül dr. Gróza, a marosvásárhelyi Com. Regional elnöke és Ternovszky, a vizisztosztály vezetője voltak a zsűriben. Első nap eredményei: 100 méteres mellúszás bajnoki, 6 induló. Első Farkas (Törekvés) 1 p. 37.2 mp., 2. Felicides (T), 3. Német (Glória). 50 m. gyorsúszás, bajnoki 6 induló. Első: Pusztay (KAC) 33 mp., 2. Dévics (T), 3. Felicides (T). 50 m. gyermekúszás 7 induló. Első Giliga (MSE) 45 mp., 2. Jenikovszky (MSE). 3. Engel (MSE). 4-szer 50 m. ifjúsági vegyesstaféta 3 induló. 1. MSE 2 p. 44 mp., 2. KAC. 100 m. hátúszás bajnoki 6 induló. 1. Dévics (T), 1 p. 36 mp., 2. König (T). Többiek keresztezés miatt diszkvalifikálva. 100 m. gyorsúszás bajnoki 6 induló. 1. Pusztay (KAC) 1 p. 16 mp., 2. Schulmeister (MSE) 3. Bancila (B. Dacia). Versenyen kívül Hay Pál (MAFC) 1 p. 13.2 mp-t uszott. 50 m. ifjúsági mellúszás 7 induló. 1. Nagy Endre (MSE) 44 mp., 2. Öváry (KAC). 3. Gnädig (MSE) 4-szer 50 sprintstaféta bajnoki 3 induló. 1. MSE 2 p. 22 mp., 2. Törekvés, 3. Glória CFR. 50 m. ifjúsági oldalúszás 4 induló. 1. Schulhof (Glória) 41.6 mp., 2. Besztercei (MSE) 3. Bus (MSE). 4-szer 50 vegyesstaféta bajnoki 3 induló. 1. Törekvés 2 p. 36.3 mp., 2. Glória CFR, 3. MSE, 50 m. női sprint bajnoki. 1. Nyárics Makica (KAC) 47 mp., 2. Breslauer Irén (MSE). 3. Breslauer Baba (MSE). 200 m. ifjúsági 6 induló. 1. Mancz (KAC) 3 p. 18 mp., 2. Császár I. MSE. 3. Sugár (MSE); 400 m. bajnoki sprint 6 induló. 1. Benges (Glória) 6 p. 50 mp., 2. Pollák (T). 3. Bancila (B. Dacia). Második nap: 50 m. ifjúsági sprint. Felicides (T). 32.2 mp., 2. Mancz (KAC) 3. Császár II, 100 m. seniorsprint 1. Hay Pál (MAFC) 1 p. 9.8 mp., 2. Pusztay (KAC). 3. Schulmeister (MSE), 100 m. senior mellúszás 1. Német Glória) 1 p. 37.2 mp., Farkas (T) 1 p. 37.2 mp. holtverseny, 3. Gnädig (MSE). 50 m. hölgyúszás 1. Nyárics (KAC) 46 p. 8 mp., 2. gr Bethlen Ádámné (MSE). 50 m. hátúszás senior 1. Dévics (T) 42 mp., 2. König (T), 3. Pollák (T). 50 m. sprint senior Hay Pál (MAFC) 29.8 mp., 32. Schulmeister (MSE) 34.4 mp., 3. Ritz (MSE), 50 m. hátúszás ifjúsági. 1. Mancz (KAC) 43.2 mp., 2. Heim (KAC) 3. Márton (Glória). 4-szer 50 vegyesstaféta senior 1. Törekvés 2 p. 33.4 mp., 2. Glória, 3. MSE. 400 m. spint senior 1. Berges 7 p. 21 mp., 2. Péntek (KAC). 3. Sugár (MSE), 100 m. oldalúszás senior. 1. Berges 1 p. 25 mp., 2. Bancila (B. Dacia), 3. Bus (MSE). 4-szer 50 sprintstaféta senior. Szabálytalanságok miatt megsemmisítve. 200 m. mellúszás senior 1. Felicides (T). 3 p. 36 mp., 2. Péntek (KAC), 3. Nagy (MSE). 200 m. sprint senior 1. Hay Pál 2 p. 55 mp., 2. Berges (Glória) 3 p. 6 mp., 3. Pusztay (KAC).

Este társasvacsora volt, amelyen dr. Ritter a központ nevében buzdító szavakkal kiosztotta a díjakat. A zsűri Károly trónörökös öfenségének, mint a romániai sport megteremtőjének, üdvözlő táviratot küldött az első bajnoki uszóverseny alkalmából.

(x) Jeszmás Bukarestbe megy. Budapesten azt híresztelik, hogy Jeszmás, az Ute válogatott csatára Bukarestbe költözik. Ezzel az új akvizícióval jelentékenyen megerősödnek Bukarest csapata, bányavidéken kifejt.

Erdélyi eredmények

Brassó.

PTT Kolozsvár—BMTE 1:0 (0:0) Kevésszámú közönség jelenlétében folyt le a kevés sportértékkel bíró, unalmas mérkőzés. Az első félidő általában véve az MTE fölényét mutatja, azonban csatárai a kapu előtt nagyon határozatlanok. A második félidőben a postások csapata magához tér és veszélyes támadásokat vezet az MTE kapuja ellen. A 20-ik percben a postások csatársora le-rohan s a gyönyörű összjátékból lött suttot Wu-sinczky vetődve menti, a mezőnybe guruló labdát azonban Pál védhetetlenül a hálóbá juttatja. Az MTE tartalékolt csapatából jók voltak Putyi, Mitica és Antal. A postások legkitűnőbb embere a két hátvéd. Biró Zsán.

CFR ifjúsági—BMTE ifj. 0:0. Biró Szabó.

Székelyudvarhely.

Hargita komb.—Concordia Seps, szentgyörgy. Őri ási Hargita fölény. A Concordia teljesen tehetetlen volt.

Homoród.

Lomás SC.—Academia Kolozsvár. 2:2 (1:1.) Az eredmény nem hű kifejezője az erőviszonyoknak. A Lomás teljesen a kapuhoz szegyezte ellenfelét, amelyben a Soimii kifutó csatárai Serb és Luca is játszottak. A Lomásból minden ember jó volt, különösen Blum tűnt ki, aki mindkét gólt kifejelte. Biró Buzna.

Kolozsvár.

KAC—Victoria 2:1 (1:0.) Mindkét csapat több tartalékkal állott fel, mert legjobbjai játékosai a német turán voltak. Biró: Czinczár.

Nagyvárad.

NAC—MSE 5:1 (2:1.) Nivótlan játék, melyen a Nac erős revánsot vett multkori 2:0-as vereségéért. A vezetőgól az MSE éri el Matek révén a 32-ik percben, de Drescher már a 41-ik percben egyenlítő és 42-ikben Palkó megszerzi a vezetést. A második félidőben Répássy, Rónay, Palkó lövik a gólokat. Biró Horváth (Arad) gyenge volt.

Temesvár.

TAC—Kerületi kombinált 0:0.

Arad.

AAC—AMTE 1:1 (0:1.)

Külföldi eredmények

Prága.

Cseh-Román válogatott 4:1 (2:0). Biró Seemann. A mérkőzés lefolyásáról bővebb jelentés nem érkezett.

Drezda.

Drezda—Kolozsvár válogatott 4:3 (1:1.) Elég szép eredmény, a meccsről a részletek hiányoznak. Chemnitz.

Délnémet válogatott—Kolozsvár válogatott 6:2 (2:2). A németek súlyos vereséget mértek a kolozsvári csapatra, melynek mindkét gólját a kitűnő formában levő Tritsch lőtte. A második félidő 38. percéig 2:2 volt a gólarány, ekkor az utolsó 7 percben a németek négy góllal tréhelték meg az erdélyi fiúk hálóját. Egyéb részletek ismeretlenek. Budapest.

Magyar-lengyel válogatott 4:0 (3:0). A mérkőzés az üllői-uti pályán 40 ezer néző jelenlétében folyt le. A magyar csapat a következő összeállításban szerepelt. Fischer (VAC) — Mandl (MTK), Senkei (MTK) — Borsányi (BTC), Nedler (MTK), Bartos (Törekvés) — Braun (MTK), Takács (Vasas), Orth (MTK), Csontos (UTE), Jenny (MTK). Az első félidő elején a lengyelek egyenlő erejű ellenfelekként mutatkoztak, és gyorsaságukkal sokszor zavarba hozták a magyar védelmet. Általában lengyel fölény. Félidő közepén a lengyelek engednek az iramból s a 27-ik percben egy veszélyes támadásnál a lengyel hátvéd öngólt véd. Ezután erős magyar fölény. Csontos éles lövését a lengyel kapus beejti s a magyar fölény nyomoztatóvá válik. 39 percben Braun beadásából Takács védhetetlen gólt lő. Második félidőben a magyar csapat a lengyelek térfelén játszik. A 14-ik percben Orth szabadrugását a kapus a mezőnybe üti vissza, de Orth rástartol és védhetetlenül belövi. Eközben a kapus megsérül s a beálló tartalék gyönyörű védést produkál. A mezőny legjobb embere Orth és Braun. A lengyeleknél a balszélső és Kuhar centerfedeztet. Biró Phak (Ausztria). A mérkőzés előtt elő mérkőzést játszott Magyarország—Ausztria másodosztályú válogatottja 1:0 (0:0) eredménnyel. Zágráb.

FTC—Gradjanská 2:1 (1:0.)

tak Terente aláírású levelet, amelyben felszólítja a nevezetteket, hogy megjelölt időben és helyen adjanak át 100—100 ezer lejű, mert ellenkező esetben életükbe kerül az engedetlenség. A máramarosi rendőrség megindította a nyomozást a máramarosi ál-Terente kézrekerítésére.

— Ötven év visszhangja. A Nagybánya és Vidéke című lap — mint ismeretes — augusztus huszadikán ünnepelte fennállásának ötvenéves fordulóját. Ez alkalommal a lap minden tekintetben nívós emlékalbumot adott ki, amelyben Erdély majdnem valamennyi költője, s a lap munkatársai megszólalnak. Révész János, a lap szerkesztője, emlékeztet vet vissza a lap ötvenéves multjára, utána sorba pedig Benedek Elek, Draskóczy Ilma, Dragosziani, Szombati Szabó István, Stoll Lajos, Stoll Béla, Incze Lajos, Révész Viola, Dénes Sándor, Szaplanczay Bertalan, Reményik Sándor, Ajtai Nagy Gábor, Berde Mária és mások nívós írásait adja. Az emlékalbum hű tükre annak a mindenképpen ficsértreméltó munkának, amelyet a lap a Tökéletes szabásu raglánok csak NEUMANN-nál.

— Brassói rendőri hírek. Tegnap reggel hat órakor a Bukarest felé haladó személyvonaton egy 13 éves gyermek rosszul lett és pár pernyi kínlás után meghalt. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a gyermek előrehaladott tüdővészben szenvedett s ez okozta halálát. A nyomozás megindult a gyermek kiletének felderítésére. — Tegnap este a Cenk alján egy több emberből álló banda megtámadta Z. F. brassói lakost és egy vele levő hölgyet. Miután alaposan elverték őket, elvették a náluk levő pénzt és elmenekültek, a rendőrség azonban ma reggel mindannyiukat elfogta. — Octavian Codea ismert betörőt, ki büncselekményeiért már többször bűntetve volt. A rendőrség tegnap elfogta Codea fogházából való elbocsátást bizonyító igazolványt mutatott fel, de mint-hogy pecsét nem volt rajta, valószínű, hogy hamis igazolvánnyal szökött meg börtönéből. A rendőrség őrizet alá vette.

Apolló Mozgó.

Az Apocalypsis négy lovasával bebizonyult, hogy a közönség a legjobb reklám, mert akik a filmet szombaton látták, nem tudták eleget dicsérni a filmet mások előtt. Vasárnap és hétfőn mindenki ott volt, hogy megnézzék a gyönyörű filmkolosszust. A rendezés pazar és látszik, hogy a filmre költött 20 millió dollár nem kidobott pénz volt. A szereplők is elsőrangúak, különösen Rudolpho Valentino, az, aki a közönséget játékaival lebilincseli. E filmhez kedvezményes jegyek csak 5—7-ig érvényesek. Jegyek előre válthatók 9—12 óráig a mozi-irodában.

IRODALOM, MŰVÉSZET

Sager Irén zongora estéje. A szeptember 4-én, a Honterus gimnázium aulájában megtartandó hangverseny műsora a következő: Schubert: Moments musicaux, Beethoven: Sonate C-dur, Moussorgshy: Bilder einer Ausstellung, Liszt: Konzerttűde Des.-dur, Liszt: Ungarische Rhapsodie No. 12. Jegyek a Klingsor hangverseny irodában.

Senzáció erejével hat Brassó város közönségére Muossorgskynak „Egy kiállítás képei” című kompozíciója, amelyhez az ihletet Hartmann V. (1874) akvarelljeinek és rajzainak egyik kiállításán szerezte.

A mű maga tíz darabban szinte megzenésítve adja vissza a képekről nyert benyomásait és hiven tükrözteti mindazokat az élményeket és gondolatokat, amelyek a nézőt egyik képtől a másikhoz vezetik.

Földgázzal égetett kiváló minőségű
hődfarku, hornyolt

tetőcserép és cserépkályha
legolcsóbb áron

KUKULLOVÖLGYI ÉPÍTŐ R.-T.
DICSŐSZENTMARTON. 705 Telefon 59.

Hirdetmény.

A Cooperativa funcionarilor publici, Sft. Gheorghe *bérbeadja* az üzlethelyiségében levő bodega-helyiséget az egész berendezéssel együtt. (Asztalok, székek stb.) Érdeklődni és részletes ajánlatok e hirdetmény megjelenésétől számított 8 napon belül a Cooperativa funcionarilor publici, Sft. Gheorghe címre küldendők.

5461

Az igazgatóság.

KÖZGAZDASÁG

Magyarország a tűzifát Erdélyből, a feldolgozott fát a Felvidékről vásárolja
Magyarország a trianoni béke következtében Európa egyik legnagyobb fávásárlója lett — Csehország az egész vonalon visszaszorítja Romániát

BUDAPEST, (saját tudósítónktól). Magyarország 349 ezer vagon fa vásárlásával az 1924 első negyedében a kontinens egyik legnagyobb fávásárlója volt. Ezen a piacon a Csehszlovákia jelentős eredményeket ért el. Magyarország fabehozatala ugyanis ez év első negyedében a következő volt: Összevétel 49000, Szlovénzskóból 13000, Erdélyből 31200, Jugoszláviából 3800, Ausztriából 900.

Emelkedést a magyar piacon csak Szlovénzskó és Jugoszlávia ért el. Ausztria helyzetét megtartotta Erdély kivitele több mint 8000 vagonnal csökkent. Még mindig innen jött be a legnagyobb mennyiség, de abban a 31200 vagonban, amelyet jelenleg Magyarországra szállított, 26.200 vagon olcsó tűzifa van és csak 2800 vagon feldolgozott fa, míg a Szlovénzskó által szállított 13000 vagonban csak háromezer vagon tűzifa van, ellenben 4500 vagon feldolgozott fa. A magyar kereskedelmi statisztika a tűzifa vagonját 1500 aranykoronára, a feldolgozott fát 8500 aranykoronára, tehát majdnem hatszor olyan magasra értékeli. Pénzürték szempontjából a Szlovénzskó által szállított 4500 vagon feldolgozott fa egyenértékű az erdélyi 26000 vagon tűzifával. Erdély ugyan nagyobb mennyiségű tűzifát szállított Magyarországra, de ugyanazt az összeget kapta érte, mint Szlovénzskó. Ez a minőség előnye. Egyébként az erdélyi nagy famennyiséggel az utóbbi időben valami baj lehetett, különben nem vesztett volna el 8000 vagon.

Flüszelt és feldolgozott fában 1923 elején, amikor a nagy deflációs krízis uralkodott, Szlovénzskó átmenetileg versenye képtelen volt. A szlovénzskói szállítások visszaestek és Erdély hatalmas fátömegekkel a vezetést magához ragadta, háttérbe szorítva a jugoszláv és osztrák konkurenciát. Ma a helyzet megváltozott. Most Erdély van ebben a helyzetben és Szlovénzskó nyomul előre. Nagyobb távolságra következik Jugoszlávia és aztán Ausztria. Erdély az előző évvel szemben az utóbbi fajtában 6000 vagon vesztett, Szlovénzskó

kó 3200, Jugoszlávia (300 és Ausztria 400-at nyert. A gömbfa kivétel fejlődése a feldolgozott fátal ellentétben. Amit Szlovénzskó 1923 kezdetén a deflációs krízis következtében a feldolgozott fában elvesztett, ezt fában behozta. Más szóval a gömbfának a feldolgozása, a vevőjének költsége miatt Szlovénzskóban nem volt lehetséges. Ezért magyar flüszmalmokba szállították, dacára annak, hogy ezáltal a munkabér veszendőbe ment. Ma a helyzet fordított. Ma Szlovénzskóban végzik a fa megmunkálását, olcsóbban, mint Magyarországon, tehát a fát ott dolgozzák fel és csak mint feldolgozott áru megy ki. A látszólag kedvezőtlen visszafordulás a gömbfa kivételnek Szlovénzskó Magyarországra felé irányuló kivitele erősödését jelenti.

Bányafában 1921—22. évben Szlovénzskó a magyar bányák fekvése folytán vetélytárs nélkül állott. Csak az utóbbi időben tűntek fel a románok. Szlovénzskó az összehozatalnak még így is mintegy 85 százalékát szállítja.

A tűzifa oly árucikk, amely Szlovénzskónál földrajzilag nem felel meg. Az egész észak-magyarországi határvonal, ahol Szlovénzskó szállítás szempontjából szőba kerülhet, szenterület, amely negyedévenként 180 ezer vagon szentet termel. A szén ezen a vonalon olcsóbb, mint a Szlovénzskóból származó fa és nagymennyiségben fordul elő. Ezzel ellentétben a román és jugoszláv határon nincsen barnaszén, ott a szén drágább, mint a tűzifa. Azért Délmagyarországon, különösen az Alföldön, az erdélyiek nagyobb mennyiségű tűzifát tudnak elhelyezni. Ők szállítják Magyarországra, egyrészt az egyedüli tűzifa anyagát. Mégis a román termelési költségek növekedése itt is eltolódást okozott Szlovénzskó javára, ha ugyan Erdély még mindig az összehozatal 85 százalékát szállítja.

A magyar fapiac áttekintése tehát Szlovénzskó határozott fölényét mutatja az ugynevezett „minőség” fákban. Vezet ezenkívül feldolgozott gömb és bányafában. Erdély csak az olcsó és kevés nyereséget hozó tűzifában vezet és ebben is csak azért mert Magyarország megfelelő részéhez közelebb esik, mint Szlovénzskó. De már ezen a területen is megkezdődött Szlovénzskó lassu, de biztos előnyomulása. A deflációs krízisben a magyar piacon szenvedett visszaszorításából magához tért, a magyar minőségfa piacot visszahódította és más téren is lassan nyomul előre.

A MAI PÉNZPIAC

Hétfő, szeptember 1.

A világgiacon lényegtelen árfolyamhullámzás.

A belföldi piacon ma reggel már korán indul az üzlet és elseje leven, bizakodó a hangulat. Az üzleti kedv élénk, erős a kínálat, a kezdő árfolyamok 39 lejes svájci frank alapján felelnek meg. Az erős kínálat miatt később ellanyhul a piac. Déli záróár-folyamok: Egy svájci frank 38.70 lej, egy dollár 203, egy angol font 922, egy olasz lira 9.15, egy francia frank 11.20, egy cseh korona 6.17, egy lejért 345 osztrák és 370 magyar korona.

Zürich. Devizák (zárlatban a szombati zárástól való eltérések). Nyitás: egy dollár 5.31 és háromnegyed (fegy fél), egy angol font 23.88 és fél, (—2 és fél), száz francia frank 28.80 (—25), száz olasz lira 23.55 (—7 és fél), száz cseh korona 15.95, száz dinár 6.72 és fél, száz lej 2.60, tízezer magyar korona 0.69 és fél, tízezer osztrák korona 0.75 (+0.0010), száz járadék márka 127.

(—) Egységesen szabályozzák a mintavásárlást. A párisi nemzetközi kereskedelmi kamara kezdeményezésére folyó évi október 6-án lesz az európai mintavásárlás rendező hivatalok nemzetközi értekezlete. E letárgyalandó javaslatok a következők: Az európai nagy nemzetközi vásárok határidejét a párisi nemzetközi kereskedelmi kamara által összehívandó értekezlet állapítaná meg. A mintavásárra utazók és odaszállítandó áruk 50 százalékos kedvezménye a vasutnál. A vizumdíjak elengedése vagy mérséklése. A vásárra kerülő áruk és minták vámmentességének általános elintézése, vagy

legalább is a vámkezelésnek egyszerűsítése és a vámmérséklés.

(—) Miért tűnnek el az érc kétlejesek? Alig néhány héttel ezelőtt bocsátották ki az egy- és kétlejes ércpénzt s az ország egyes részeiben mégis általános a panasz, hogy nagyobb az aprópénzhány, mint az aprópénz kibocsátása előtt. A megindított nyomozás megállapította, hogy az ércpénz egy része kivándorol az országból Csehszlovákiába. Mig Zürichben csak nagynehezen akar emelkedni a lej árfolyama, addig Máramaroszigeten magas árfolyamon jegyzik. Egy érc két lejesért három négy papírlajt is adnak. Az összehozásról pénzt aztán „váltóboljakk” Ruszinszkóba, ahol az olvasni nem tudó ruszin parasztnak adják egy cseh korona helyett, ami annál könnyebb, mert az új két lejes ugyanolyan alakú és nagyságú, mint a cseh szlovák egykoronás. A román határszéli hatóságok cseh vámőrök után hívták fel most a ruszinszkói hatóságok figyelmét erre a népcsalásra, amelyből néhányan nagy összegeket kerestek.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla.

Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

Nyílttér*

F. évi szeptember 1-én megjelent lapban levő nyílttéri közlemény tévedésből került a lapba.

Kovács Béla
Sztás-ucca 48.

*) Ezen rovat alatt közlötték nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Ahogy engem ver az Isten...

Várady Aladár országsszerte ismert dala.
Moravetz-kiadás, mindenütt kapható!

A szent hazugság

Regény

Írta: Nemesi Sándor

(Minden jog fenntartva.)

(40)

Mindezt a szobában futkosva, örömtől ragyogó arccal, szinte egy lélegzetre mondotta el Éva, s még be sem fejezte mondóját, mikor nyílt a szobaajtó, s annak nyílásában az öreg Juhász András robusztus alakja jelent meg.

— Már engedelmet kérek, de én amerikai ember vagyok, aki előtt az idő pénz és eluntuk már odalent a várakozást! Itt hozom hát én, az öreg Juhász, az én aranyos, egyetlen báránykamat! — harsogta az öreg bácsi.

— Aki mint a Szabolcs felesége mutatkozom be most a családnak! — kacagott vidáman Lilla és Szabolcs rohánva, annak karján lépett oda az ezredeshez.

— Isten hozott, édes lányom! — mondotta Szentpály Ubul és megcsókolta menyének homlokát.

Lilla a nagyvilági nők biztos fellépésével és bátorságával lépett most Judithoz. Ez előzőkenyen, szíves mosollyal ajkán sietett eléje.

Kedvesen, érzelmesen csicseregte:

— Légy te a mi jó kis mamánk!

Judit könnyein keresztül mosolyogva vont a magához a fiatal asszonyt.

Zalán és Éva ezalatt a szoba egyik szögletében állottak. Ők maguk nem, de a szemeik annál többet beszéltek...

A plebános biztatására aztán Zalán és Éva Szentpály ezredeshez léptek. Látszott arcukon a meghiúsultság és zavar.

— Édes apa! mondotta — a lány pirulva, — most már elárulom neked, hogy az a csokor... tudod... amely miatt elszalasztottuk tegnap a plebános bácsival való találkozást, ettől a rossz fiutól jött... Ettől!

És csintalanul Zalánra mutatott.

— Én meg, — mondotta a plebános mosolyogva, — kiegészitem ezt ezzel, hogy ez a derék, jó fiu... meg ez a csitri kis leány... hogy is mondjam? No még bele talállok sülni... Segítetek ki!

Zalán odavonta Évát az ezredes közelébe és a plebános helyett elmondotta a többi:

— Ha megengedi plebános bácsi, hogy kiegészítsem szavait... hát Éva és én az ezredes bácsi atyai áldását kérjük!

Szentpály Ubul tréfásan csóválta meg a fejét.

— Nem csak rajtam áll... Jöjjen csak, Judit!... Mit szól maga ehhez? Hát megértett ez a mi kis lányunk ilyen nagy és komoly dolgokra?...

Judit odament a fiatal párhoz, Zalánnak csókra nyújtotta jobbát, baljával szeretettel simogatta meg az Éva zavartól, belső felindulástól, meghiúsultságtól lángvörös arcát.

— Hát, tudja az ezredes... ami az érettséget... az az a komolyságot illeti, bizony az meg vagy egy két esztendei, vagy... Ne könyözzél no, kis bolondom!... vagy legalább pár hónapi időt igényelne... No de... No de, amíg a menyasszonyi kelengye elkészül, ugye, édes Évám, megjön az is?

— Megjön... ígérem... Megkomolyodom! — tapsolt és kacagott Éva és összecsókolta Juditot, apját és az öreg Juhász Andrást.

— Szívemből örövendek, hogy ez így történt, kedves apatársam, — mondotta Juhász bácsi, Évát becézően cirógatva hatalmas kezével, — így legalább az iker-kastélyról nem kell levakartatnom a Szentpály-cimert. Legyen az az én leányom hozomány!... Aztán holnap reggel itt lesz egy vitorlára és gőzre berendezett yacht, amely az én amerikai hajógyáramban most épült... pompás... akármilyen hosszú tengeri utra alkalmas... Ez meg az Évike nászajándéka lesz. Ezen megyünk innen mindannyian haza... Ezen fognak aztán ők is nászutra indulni, ha... ha... meg lesz az esküvőjük! Holnapra ennek a yachtnak a felszentelésére meghívom az egész társaságot. A plebános ur fogja felszentelni... De mi legyen a neve?

A plebános ihletből, áhitattól és örömtől sugárzó arccal mondotta:

— Treuga Dei... Isten békéje... Ez legyen a yacht neve...

(Vége.)

Alólírottak a szív legmélyebb fájdalommal tudatják úgy a maguk, valamint az összes rokonok nevében, hogy a forrón szeretett jó gyermek, szerető testvér, sógor, vőlegény, nagybácsi és rokon

LAY FERENC

a rom. kir. 89. gy. ezred katonája
f. hó 31-én, reggeli 6 órakor, életének 23-ik évében rövid, de súlyos szenvedés és a haldoklók szentségének áhitatos felvétele után az Urban csendesen elhunyt.

Drága halottunk földi maradványai szeptember hó 2-án, kedden d. u. 4 órakor fognak a katonakórház halottas kamrájából a postaréti rom. kath. temetőbe örök nyugalomra helyeztetni.

Lelkiúdvéért az engesztelő szentmise áldozat szeptember hó 3-án, szerdán reggeli 1/8 órakor fog a rom. kath. plebánia-templomban az Egek Urának bemutatni.

Brassó, 1924 augusztus hó 31-én.

A gyászoló család.

Nyugalma legyen csendes, emléke áldott!

FORDSON tractorok

uj, Lei 115,000.

„GÉPVÁSÁR“

Brassó, Kut-ucca 43.

2089

KIRCHEIS-féle plémegmmunkáló- gépek

amig a készlet tart

2089

KÉPVISELET:

BRASSÓ, KUT-UGCA 43

BOHN. féle zsombolyai (Jimbolia) első minőségű égetett vörös tető és gerinc cserép kapható kicsinyben és nagyban a **COVASNAI** vasútállomással szemben levő fűrészáru raktárunk kezelésébenél.

Felvesszünk rendelvényeket vagontételekre is, ezirányú megkeresések alantl címre küldendők.

ERNST és ROTH

PÁVA u. p. ZABOLA. (Jud. Treiscaune.)

SILVANIA MŰSZAKI R. T.

SÜRGÖNYCIM: SILVANIA BRASSÓ, KÓRHÁZ-UGCA 64. TELEFON: 125 SZ.

Képviseletek és lerakatok:

Hartmann-Werke Zweigwerk **König Friedrich August Hütte Dresden**, famegmunkáló gépek
Allgemeine Elektrizitäts-Gesellschaft

A. E. G. motorok, dynamók és szerelési anyagok.

Liljeqvist P. Eskilstuna, (Svédország)

keret és körfűrészlapon szallagfűrészek.

Astra waggongyár Arad, szerszámgépek és benzínmotorok.

Gebrüder Wurm Prága, kazán és csőszigetelő anyagok.

Dobraner Kaolin & Chamottwerke A. G.

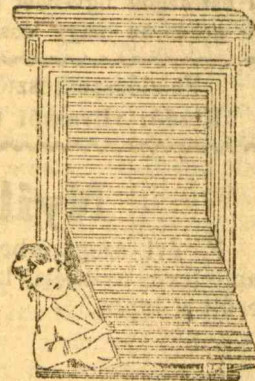
Pilsen, tűzálló anyagok.

692 III

Redőnyök,

acéllemez bolti redőnyök, esslingeni ablak-faredőnyök, Bosswig rácsok, szövött színes ablakfaredőnyök, vászon ablakroletták „Floss” göngyöltővel, napellenző gépszerkezetek, idomvasablakok a legszakszerűbb kivitelben készülnek:

GRÜNWALD és SZÁNTÓ

redőnygyárosoknál ORADEA-MARE-NAGYVÁRAD, Str. General Moşoiu (volt Mezey Mihály-u.) 4a.

Költségvetéssel díjtalanul szolgálunk!

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára: 3 lei. - Vastagabb betűvel 6 lei. - Állást keresőknek 25%o engedmény. - Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Csak válaszbélyeggel felszerelt kérdezősködésekre válaszolunk. - Apróhirdetéseket a fenti eredeti árak mellett bizományosunknál is feladhat minden helységben, aki pontosan továbbítja azokat kiadóhivatalunkhoz.

Személyszállító autó-vállalat. - **Jancsó. Telefon 5-30 Brassó, Fekete-ucca 44.** 9648

Új törvények miatt állás nélkül maradt, középkorú polg. isk. **tanár** bárhová, bármilyen állásba menne. Cím 5513 sz. alatt a kiadóban.

Egy jó háztól való **iskolás** leány felvétetik teljes ellátásra, vagy egy kisebb fiú. Cím 5512 sz. alatt a kiadóhivatalban.

Zongoráthasználat is, de csak elsőrendű gyártmányt veszek. Címeket 5511 sz. alatt a kiadóhivatalba.

Négy gyermek mellé, kik polgári iskolát végeznek állami iskolákban. Románul is tudó tanítónő keresek. Teljes ellátás és megfelelő honorárium. **Kloss Ödön, Szászrégen.** 5507

Felsőkereskedelmi érettségivel és magyar, román nyelvismerettel azonnali belépésre állást keresek. Megkereséseket „Szorgalmas” jelígre a kiadóba kérek. 5505

Két modern lakás kiadó, lelépés nincs. Egy újonnan helyrehozott lakás kiadó 3 szoba konyha veranda mellékhelyiségekkel évi bér 30,000 Lei 1/4 évente fizetendő. 2 szoba konyha évi 20,000 Lei, lelépés nincs. Kut-u. legszebb helyén ház üres lakással olcsón eladó fizetési előnyvel. Kapu-uccában olcsó ház két üzlettel eladó. Kut-u.-ban üzlet átadó. **Friedmann Marie, Vár-u. 47. Telf. 45.** 5510

Pap Lili Lipcsében végzett zongora-tanítónő elvállal egy néhány növendéket zongora tanításra. Árvaház-u. 25. 5509

Zongora oktatás. Simay Viktor tanár (Porond-u. 1.) szeptembertől kezdődőleg zongoratanítást vállal. Értekezni naponként 12-1, este 1/8-1/9 között. 5516

Eladó mák, borsó és lencse. Principesa Moruzi gazdaságában. Tárgsor-Vech Jud. Prahova. 5429

Fehérnemű most kell vásárolnia, Wlaat & Wlaat cégnél, ahol a régi mintákat olcsón kiárusítják. 5172

Malom, két pár francia kövű, benzínmotor hajtású, jó forgalmu vidékkel, jelenleg is üzemben van, bérbeadó. Értekezni: Dr. Váró és Dr. Kálmán ügyvédekél Odorheiu (Székelyudvarhely.)

Egy nagy **üzlet-helyiség** a belvárosban azonnali kiadó. Ertekezni lehet a Metropolisz szállodában. 5467

Németül beszélő gyermek gondozót keresek Marosvásárhelyre kettő éves kislányomhoz. Cím: Brassói Lapok vásárhelyi fiókjához. 5476

Egy jókarban levő diktaphon eladó. Érdeklődni lehet a Székely Közélet szerkesztőségében Székelyudvarhelyt. 5478

Keresek sürgősen haszonbérbe Erdély megyéiben vasut mentén olyan községet, ahol legalább 300 liter tej volna naponta, urilakással, esetleg kisebb birtokkal a haszonbér feltüntetésével. Részletes ajánlat Brassói Lapok M. vásárhelyi fiókja „Nyugodias kapitány” jelígre küldendő. 5499

Gépirásra két hét alatt bárkit megtanítok. másolásokat elvállalok. Kórház-ucca 19., hátul az emeleten. 5480

Lányok kik kézzel és géppel varnak felvetnek Fejes Anna üzletébe, Kapu-ucca 54. 5493

Eladó ház Sepsiszentgyörgyön a Csiki-u. elején áll 6 szoba, előszoba fűdőszoza, konyha, kamara és a többi mellékhelyiségekkel. Érdeklődőknek felvilágosítást nyújt Dr. Zentai Ernő ügyvéd Sepsiszentgyörgy. 5508

Flunevelőintézet Budapesten (V. Sas-ucca 15.) fölvesz bennlakó növendékeket, **Magántanulókat** előkészít a levizsgáztat. **Augusztus 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31-én.** 5429

Hirdessen a Brassói Lapokban.

Ha Önt

az ing mintája nem zavarja, úgy nálunk most alkalma van olcsón vásárolni. Nagy kiárúítás férfi- és női fehérneműben

Wlaat & Wlaat

FEHERNEMÜGYÁR

BRASSÓ

Kapu-ucca 20. Buza-sor 3.